

20^{ste} zondag door het jaar C - preek - 17 augustus 2025

Beste vrienden,

Als Jezus de woorden uitspreekt: “Ik moet een doopsel ondergaan en hoe beklemd voel ik mij totdat het volbracht is”, dan kan het niet anders, of er moet (vanuit zijn menselijk aanvoelen) een grote weerzin in Hem zijn opgekomen ten opzichte van wat hem te wachten staat, dan moet er op dat moment al iets zijn geweest van wat hij later in de hof van Olijven zal doorstaan, uitroepende: “Vader, laat deze kelk aan mij voorbij gaan, maar niet wat ik wil maar wat Gij wilt geschiede”. Wie zou niet tot in het diepst van zijn gemoed huiveren en terugdeinzen, als er een lijdensweg voor je ligt, waaraan niet te ontkomen valt, voor Jezus niet alleen een fysieke lijdensweg, maar ook nog eens een lijdensweg, die hem werd aangedaan, omdat hij tot misdadiger was verklaard, een joodse wetovertreder. In hem werd het woord van Jesaja vervuld: “hoewel hij geen onrecht heeft begaan en er in zijn mond geen bedrog is geweest, gaf men hem een graf bij de boosdoeners” (Jes. 53,9). Hij, - naar zijn goddelijke oorsprong - de gezondene van de Vader, Gods Zoon, één in de drieëne liefde van Vader, Zoon en Heilige Geest, ondergaat de zwaarste straf, die in het Romeinse rijk voor misdadigers en slaven was weggelegd, de dood aan het kruis. “Hoe beklemd voel ik mij totdat het volbracht is”. Dit ‘volbrengen’ zal geschieden als het laatste woord op het kruis is uitgesproken: het is volbracht, de opdracht is vervuld: daarop boog hij het hoofd en gaf de geest (Joh.19,30). Jesaja levert opnieuw de interpretatie: hij werd doorstoken om onze weerspannigheid, om onze zonden gebroken. Dankzij zijn striemen is er voor ons genezing! (Jes. 53,5)

Voor Hij zijn doopsel, waar hij naar zijn menselijke natuur zo voor huivert en tegen op ziet, ter sprake brengt, hoorden we hem over vuur spreken: ‘ik ben gekomen om vuur te werpen op aarde en hoe zou ik willen dat het oplaait’. Wat wordt bedoeld met dat vuur?

Natuurlijk geen materieel vuur, dat met een lucifer of aansteker heel klein begint om zich dan te verspreiden en het wordt b.v. een bosbrand!

Evenmin, wat wel gedacht is, het bliksemvuur van het oordeel zoals we dat kennen als twee leerlingen, Johannes en Jacobus, de donderzonen, over de ongestuvige Samaritanen bliksemvuur willen afroepen. Maar Jezus houdt hen tegen. Dat is niet zijn wijze van doen. ‘Ik ben niet gekomen om te oordelen, maar om te redden!!

(Joh.12,47) Eerder moet je aan vuur denken, dat in de harten begint te branden, zoals bij de Emmausgangers: Brandde ons hart niet in ons, toen hij onderweg tot ons sprak.... (Lk. 24,32) Het is Jezus woord, zijn prediking, - naar wie zullen we anders gaan, gij hebt woorden van eeuwig leven! (Joh.6, 68), - welke vuur opwekken! Als hij over zijn Vader spreekt als liefhebbende Vader die vergeeft en geneest en de verloren zoon weer thuis laat komen of over de Geest, die in de harten opwelt als een bron van levend water, dan kan het niet anders of zijn prediking doet de harten van de toehoorders gloeien en branden van Godsnabijheid en liefde.

Maar vooral zal het vuur oplaaien als alles volbracht is en “Hij – letterlijk - de geest gaf”. Menselijkerwijs denk je: na kruisdood en graflegging is iedere hoop, iedere

illusie van oplaaiend vuur-in-de-harten van ons mensen uitgeblust; gestraft als misdadiger, bespot en gehoond, de leerlingen verschrikt en ontsteld uit elkaar gejaagd, - wat kan daar van uitgaan: slechts teleurstelling, de moed opgeven, wegkruipen. Toch de Verrezenen houdt zijn belofte. Een van de exegeten, die ik raadpleegde, verwoordt het zo: de zee van lijden, waardoor hij gedoopt zou worden, zal door Gods almacht een zeevuur van de Geest worden. De Heilige Geest zal ervoor zorgen, dat het vuur van de prediking dóór gaat en het teken hiervan zijn de vurige tongen, die zich neerzetten op de apostelen, in het cenakel op Pinksteren met Maria in hun midden en de andere vrouwen. Petrus treedt naar buiten en de anderen volgen hem. In de harten van de eerste, toehorende christenen en van de tallozen na hen begint het te branden als zij horen spreken over degene die doorstoken is, al was hij onschuldig, maar dan is verrezen... Een grote drang komt op bij wie toehoren om goed te doen, te beminnen, woorden te spreken van liefde, woorden te spreken, die verbinden in plaats van scheiding brengen: de eerste gemeenschappen van christengelovigen ontstaan. De heidense omgeving in die begintijd merkt het op en zegt: kijk eens hoe ze elkaar liefhebben! Een enorme aansporing voor ons nu!

Maar dan is het toch opmerkelijk, beste mensen, dat in dezelfde pericoop waarin over het geestesvuur gesproken wordt even verder niet eenheid, maar verdeeldheid door Jezus wordt voorspeld. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar verdeeldheid. Wat is dat nou? Hoe dat te verstaan? Toch, ik hoef maar een iets in herinnering te roepen om het te begrijpen. Ik denk dan aan een joodse bekeerlinge, jonge vrouw, die katholiek werd in de vorige eeuw vlak voor de oorlog, gedoopt, en zo voor Christus koos. Wat gebeurde met haar betreffende haar familieband? Zij werd door haar familie, door haar moeder verstoten! Ze had verdeeldheid in de familie gebracht en dat kon niet getolereerd worden. Ja, zo gebeurde dat toen als iemand van het joodse geloof overging naar het christelijke. De oude joodse religie en het nieuwe dat Christus bracht gaan moeilijk door een deur. In families verdeeldheid voor de keuze voor Christus, precies wat Jezus voorspelde!!

In de eerste lezing hoorden we hetzelfde type reacties: de verkondiging van de profeet Jeremias was zo nieuw en tegendraads ten opzichte van de gevestigde orde, dat hij niet meer werd verdragen. Hij werd vastgepakt en in een put geworpen met geen water, alleen slijk. Hij zakte er in weg. Slechts de voorspraak van de koning kon hem redden. In Jeremias lot in de put met slijk hebben de bijbeluitleggers een voorafbeelding van Jezus lijden gezien!

En is het nu in onze tijd anders? We leven in een permissieve, liberale, op genot, gemak en consumptie gerichte maatschappij. De aloude katholieke waarden, gebaseerd op het evangelie, zijn in groot discrediet geraakt. Paus Benedictus formuleerde het vlak voor zijn dood zo: de hele katholieke moraal is in elkaar gestort. (Vast zullen er velen zijn, die zeggen: gelukkig, goed dat we daar van af zijn.....!) En toch, soms, opeens, uit onverwachte hoek een tegendraads geluid. Ik denk b.v. aan de getuigenis van een jong stel in een bekend blad. Het artikel heette: 'echte liefde

wacht'. De jongelui vertelden over het pad dat ze betreden hadden in de tijd van elkaar leren kennen, het meer en meer naar elkaar toegroeien, uiteindelijk uitlopend op hun huwelijk voor het altaar in Christus: eerst de zegen van God over hun verbintenis, dan het intiem samenleven, openstaande voor het leven. Het was allemaal niet gemakkelijk, bekenden ze, maar ze gingen door, dapper - en dat in een tijd, waarin zoiets – laten we maar eerlijk zijn – eerder meewarigheid, scepsis oproept of 'wat ouderwets!' Nu zal een zwaluw geen zomer geven, maar toch, om het evangelisch te zeggen: "er zijn er die".... Er zijn er die het aandurven de hoge eisen die Christus stelt aan het samenleven van man en vrouw in praktijk te brengen en er, - samen, - voor te kiezen. Voor hen zijn de woorden uit de Hebreënbrief (de tweede lezing van deze zondag) die tot steun kunnen strekken: "denkt aan Hem, die zoveel tegenwerking van zondaars te verduren had, dat zal u helpen om niet uit te vallen en de moed niet op te geven. Uw strijd tegen de zonde heeft u nog geen bloed gekost!" Maar vast wel: heel veel verdragen, - jezelf wegcijferen, - vergeven, in één woord liefde, echte liefde!